

Input // output

Prestatiebekostiging

De invoering van prestatiebekostiging bij zelfstandige zorgaanbieders in de curatieve geestelijke gezondheidszorg in 2008 heeft geleid tot een netto-kostenstijging. Dit concluderen Douven *et al.* in onderzoek met gegevens over alle behandelingen in de geestelijke gezondheidszorg in Nederland over de periode 2008–2010. Het tarief van zelfstandige zorgaanbieders volgt een trapfunctie waarbij het tarief wordt verhoogd wanneer de behandelduur een bepaalde tijdsduur overschrijdt. De auteurs onderscheiden twee effecten: enerzijds een positief efficiëntie-effect omdat de prestatieprikkel in de

bekostiging zorgt voor een twee tot zes procent kortere behandelduur en daardoor drie tot vijf procent lagere kosten. Maar daarnaast heeft de trapstructuur van de tarifiering ook een onbedoeld negatief effect: elf tot dertien procent van de patiënten wordt onnodig doorbehandeld totdat een hoger tarief is bereikt, wat leidt tot een kostenstijging van zo'n acht procent. In de onderzochte periode waren de negatieve effecten groter dan de positieve effecten.

Douven, R., M. Remmerswaal en I. Mosca (2014) Unintended effects of reimbursement schedules in mental health care. *CPB Discussion Paper*, 292.

Olie

Om CO₂-uitstoot te verminderen en het surplus van olie-exporterende landen af te romen, kunnen olie-importerende landen een importheffing op olie invoeren. Olie-exporterende landen hebben relatief veel monopoliekracht, bijvoorbeeld doordat ze verenigd zijn in de OPEC. Daarom zullen zij hier volgens eerder theoretisch onderzoek op reageren door het verlagen van het aanbod, zodat de prijs stijgt en zij hun inkomsten op peil houden. In dit onderzoek worden relatief eenvoudige vraagfuncties gebruikt, maar Kagan *et al.* concluderen in theoretisch onderzoek dat juist het type vraagfunctie een belangrijke rol speelt bij de bepaling van het optimale niveau van de importheffing en de olieproductie. Zo zal bij een realistischer vraagfunctie de olie-importeur een voortdurend toenemende importheffing invoeren, om zo meer surplus van de olie-exporteurs af te romen. Op de lange termijn is het nutsverlies voor de consument echter groter dan de voordelen, zodat een importtarief in dit geval niet optimaal is.

Kagan, M., F. van der Ploeg en C. Withagen (2014) Battle for climate and scarcity rents: beyond the linear-quadratic case. *CESifo Working Paper*, 5041.

Pensionering

Kunnen Nederlanders als ze met pensioen gaan aan hun uitgavenniveau voldoen? De meerderheid wel, zo blijkt uit empirisch onderzoek van De Besser en Knoef. De auteurs gebruiken gegevens uit enquêtes met 1483 Nederlanders uit 2008, vlak voor het begin van de financiële crisis die financiële verwachtingen en de positie van pensioenfondsen ingrijpend veranderde. Nederlanders hebben gemiddeld 25 procent meer vermogen dan hun minimale uitgavenniveau en vijf procent meer dan hun gewenste uitgavenniveau. Toch heeft twintig procent van de mensen niet genoeg vermogen om de minimale uitgaven te kunnen dekken.

Besser, J. de, en M. Knoef (2014) Can the Dutch meet their own retirement expenditure goals? *Netspar Discussion Paper*, 046.

Taalbeheersing

Wanneer immigranten de taal van het land waar ze naartoe verhuizen niet goed beheersen, kunnen ze in theorie hun werk minder goed doen waardoor ze een baan op een lager niveau krijgen en uiteindelijk minder tevreden zijn met hun werk. Bloemen vindt zwak empirisch bewijs voor deze hypothese in zijn onderzoek met gegevens uit enquêtes met Nederlanders over de periode 2008–2011, waaruit hij de 549 immigranten selecteerde. Bij mannen gaat een betere taalbeheersing inderdaad samen met een grotere voldoening met het werk, maar voor vrouwen wordt dit verband niet gevonden. Mannen met een lage taalbeheersing doen vaker dan gemiddeld eenvoudige handarbeid. Vrouwen met een erg lage taalvaardigheid hebben vaker dan gemiddeld helemaal geen baan. Er wordt daarnaast geen verband gevonden tussen de mate van taalbeheersing en de tevredenheid met het salaris, wat erop kan wijzen dat het allereerst het niveau van het werk is waar immigranten om geven.

Bloemen, H.G. (2014) Language proficiency of migrants: the relation with job satisfaction and skill matching. *Tinbergen Institute Discussion Paper*, 148.

Kenniswerkers

In Nederland werken ongeveer 100.000 buitenlandse kenniswerkers (hoogopgeleide arbeidskrachten), ongeveer 4 procent van het totale aantal kenniswerkers in Nederland. Van hen komt 55 procent van buiten de Europese Unie. Ten opzichte van Nederlandse kenniswerkers

4%

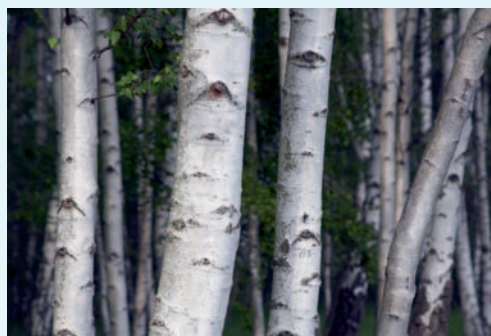
zijn ze gemiddeld iets jonger, werken ze meer uren per week, zijn ze relatief vaker vrouw en verdienen ze meer.

PBL (2014) *Buitenlandse kenniswerkers in Nederland. Waar werken en wonen ze en waarom?* Den Haag: Planbureau voor de Leefomgeving.

Gemeente-uitgaven

Hogere salarissen van burgemeesters, wethouders en raadsleden in een gemeente leiden tot een hogere schuld, hogere uitgavniveaus en hogere belastinginkomsten in de betreffende gemeente. De schuldtoename wordt veroorzaakt door een toename van de investeringen in infrastructuur en gemeentelijk vastgoed. Dit concluderen Van der Linde *et al.* in onderzoek met gegevens over de Nederlandse gemeenten in de periode 2005–2012. De auteurs maken gebruik van het gegeven dat de salarissen in Nederlandse gemeenten trapsgewijs toenemen bij vastgestelde aantallen inwoners.

Linde, D. van der, S. Falcke, I. Koetsier en B. Unger (2014) *Do wages affect politicians' performance? A regression discontinuity approach for Dutch municipalities*. Tjalling C. Koopmans Research Institute Discussion Paper, 015.

De ervaring leert...

Kinderen op de basisschool presteren beter in klassen met meer ervaren leerkrachten. Dit geldt het meest voor kinderen in de laagste groepen. Het positieve effect zwakt niet af naarmate de leerkracht ouder is en meer ervaring heeft. Dit concluderen Gerritsen *et al.* met gegevens over 495 tweelingen over de periode 1994–2005 die wel op dezelfde school, maar niet in dezelfde klas zaten. Het is niet duidelijk of de betere prestaties van de kinderen veroorzaakt worden doordat leerkrachten meer ervaring hebben of door andere, niet-zichtbare kwaliteiten van deze leerkrachten. Meer ervaren leerkrachten zouden bijvoorbeeld gemiddeld meer intrinsiek gemotiveerd kunnen zijn, omdat minder gemotiveerde leerkrachten na een paar jaar stoppen met lesgeven.

Gerritsen, S., E. Plug en D. Webbink (2014) *Teacher quality and student achievement: evidence from a Dutch sample of twins*. CPB Discussion Paper, 294.

Leerplicht

Het verhogen van de leerplicht van veertien tot vijftien jaar in 1971 heeft geen significant effect gehad op de werkgelegenheid of lonen in de carrière van de toenmalige studenten. Wel nam het aantal voortijdig schoolverlaters van de middelbare school met zo'n twintig procent af. Dit concludeert Gerritsen aan de hand van onderzoek met gegevens over de periode 2000–2009 van mensen die tussen 1946 en 1966 geboren zijn. De auteur vermoedt dat dit komt doordat toenmalige jongeren in het extra jaar onderwijs geen nieuwe arbeidsmarktrelevante vaardigheden leerden.

Gerritsen, S. (2014) *Zero returns to compulsory schooling: is it certification or skills that matters?* CPB Discussion Paper, 293.

Kapitaalvlucht

Hermes en Lensink onderzoeken welke effecten het liberaliseren van kapitaalmarkten van ontwikkelingslanden heeft op kapitaalstromen. Uit analyse van gegevens over achttien Afrikaanse landen over de periode 1973–2005 blijkt dat het afbouwen van kapitaalrestricties, die vrij verkeer van kapitaal vanuit ontwikkelingslanden naar andere landen belemmeren, zorgen voor een grotere met vlucht van kapitaal naar het buitenland. Anderzijds zorgen het privatiseren van banken en het openstellen van de financiële markten voor nieuwe binnenlandse en buitenlandse banken er juist voor dat minder kapitaal wegstroomt.

Hermes, N. en R. Lensink (2014) *Financial liberalization and capital flight: evidence from the African continent*. SOM Research Report, 031.

Kredietomstandigheden

Francke *et al.* onderzoeken empirisch de invloed van de omstandigheden op de hypotheekmarkt op de huizenprijzen in Nederland. Kredietomstandigheden zijn gedefinieerd als het niet-verklaarde deel dat overblijft wanneer geprobeerd wordt het niveau van de kredietverlening te verklaren door standaardvoorwaarden voor het krijgen van een hypotheek, zoals het huishoudensinkomen en de rente. Dit is bestudeerd met gegevens over huizenprijzen en hypotheekverstrekking over de periode 1995–2012. Het blijkt dat kredietomstandigheden tot 2009 voortdurend verbeterden, waardoor de huizenprijzen in deze periode met 37 procent toenamen. In 2009 verslechterden de kredietomstandigheden echter, waardoor deze in 2012 op hetzelfde niveau lagen als in 2003. Volgens de auteurs is daarom 11 van de 25 procent van de daling van de huizenprijzen sinds 2009 te wijten aan de verslechterde kredietomstandigheden.

Francke, M., A. van de Minne en J. Verbruggen (2014) *The effect of credit conditions on the Dutch housing market*. DNB Working Paper, 447.

Inkomensgroei

Bij eerdere schattingen van de inkomensgroei over de levensloop van immigranten wordt vaak geen rekening gehouden met selectie-effecten. Immigranten kunnen immers een land weer verlaten omdat ze te weinig verdienen, of juist omdat ze nieuwe dingen hebben geleerd en daarom elders een betere baan kunnen krijgen. Bijwaard laat met gegevens over de arbeidsmarktstatus en het loon van immigranten over de periode 1999–2007 in Nederland zien dat immigranten met lage lonen vooral in de eerste jaren na hun migratie het land weer verlaten, terwijl succesvolle immigranten juist later, wanneer ze schijnbaar hun doel bereikt hebben, weer vertrekken. Hierdoor zijn eerdere schattingen van loonprofielen over de levensloop van migranten voor de eerste jaren te hoog, en over een langere tijd te laag. Daarnaast kijkt de auteur ook naar verschillende soorten immigranten. Hieruit volgt dat de loongroei van arbeidsmigranten, die migreren om te kunnen werken, wordt onderschat, terwijl die van familie-immigranten juist wordt overschat.

Bijwaard, G.E. (2014) *Immigrants' wage growth and selective out-migration*. IZA Discussion Paper, 8627.

Doctors

In Nederland woonden eind 2013 ruim 44.000 mensen met een doctorstitel. Tweederde van hen is man zodat voor alle leeftijdsgroepen er meer mannelijke dan vrouwelijke doctors zijn, behalve voor de leeftijdscategorie onder de 35 jaar. 94 procent van de doctors is Nederlands.

94%

Tachtig procent van hen is nog steeds werkzaam als onderzoeker en slechts twee procent is werkloos.

Maas, B., M. Korvorst, F. van der Mooren en R. Meijers (2014) *Careers of doctorate holders in the Netherlands, 2014*. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.